

لذت شعر

گفتم جانی به ترک جان نتوان کرد
گفتا جان را چو تن نشان نتوان کرد
گفتم که تو بحر کرمی گفت خموش
دُر است چونسنگ را یگان نتوان کرد

مولانا

از زندگانی ام گله دارد جوانی ام
شرمنده جوانی از این زندگانی ام
دارم هوای صحبت پاران فته را
یاری کن ای اجل که به یاران رسانی ام
پروای پنج روز جهان کی کنم که عشق
داده نوید زندگی جاودانی ام
چون یوسفم به چاه بیابان غم اسیر
وز دور مژده جرس کاروانی ام
گوش زمین به ناله من نیست آشنا
من طایر شکسته پر آسمانی ام
گیرم که آب و دانه دریغم نداشتند
چون می کنند با غم بی هم بازی ام
ای لاله بهار جوانی که شد خزان
از داغ ماتم تو بهار جوانی ام
گفتی که آتشم بنشانی ولی چه سود
بر خاستی که بر سر آتش نشانی ام
شمعم گریست زار به بالین که شهریار
من نیز چون تو همدم سوز نهانی ام

شهریار

با من سخن تو در میان آور دند
گلبرگ بهار در خزان آور دند
خاموش ترین سکوت صحرا را را
با نام تو باز در فغان آور دند

شفیعی که کنی

زمانه پندی آز ادوار داد مرا
زمانه را چونکو بنگری همه پند است
به روز نیک کسان گفت تا تو غم نخوری
بسا کسا که به روز تو آرزو مند است
زمانه گفت مرا خشم خویش دار نگاه
کر از بان نه به بند است، پای در بند است

رودکی

دلایسوز که سوز تو کارها بکند
نیاز نیم شبی دفع صدا بکند
عتاب باربری چهره عاشقانه بکش
که یک کر شمه تلاقی صد جفا بکند
ز ملک تا ملکوتش حجاب بر دار ند
هر آن که خدمت جام جهان نما بکند
طیب عشق مسیحا دم است و مشفق لیک
چو در در تو نبیند که را دوا بکند
تو با خدای خود انداز کار و دل خوش دار
که رحم اگر نکند مدعی خدا بکند
ز بخت خفته ملولم بود که بیداری
به وقت فاتحه صبح یک دعا بکند
بسوخت حافظ و بویی به زلف بار نبرد
مگر دلالت این دولتش صبا بکند

حافظ

غلط نویسیم

کنکاش

این کلمه در اصل مغولی -ترکی و به معنای «مشورت» است. در اغلب نوشته های امروز، این واژه را به معنای «کاوش» یا «کندوکاو» به کار می‌برند که غلط است.

مأمور/معمور

این دو واژه را نباید با هم یکی دانست. مأمور به «کسی که از طرف دولتی یا جمعیتی یا فردی وظیفه‌ای را انجام می‌دهد» اطلاق می‌شود اما معمور در فارسی کاربرد صفت دارد و به معنای «آباد، آبادان» است.

مُثمر ثمر

مُثمر به معنای «ثمر دهنده» است. بنابراین مثمر ثمر حشو و بهتر است به جای آن «سودبخش»، «ثمربخش»، «مفید»... به کار رود.

بر گرفته از کتاب «غلط نویسیم» ابوالحسن نجفی

صفحه آرایی

واحد صفحه‌آرایی روزنامه خراسان
سفارش می‌پذیرد

۰۵۱۳۷۰۰۹۳۹۰
layout@khorasannews.com

■ **حمایت مالی، مهم‌ترین هدف ثبت جهانی**
کیوان ساکت ثبت جهانی دو تار را اسباب خرسندی دانست و گفت: «وقتی یونسکو اثری هنری یا معنوی را ثبت جهانی می‌کند، یعنی هم خودش و هم کشوری که صاحب آن اثر جهانی است، موظف به حمایت و ترویج و اشاعه آن فرهنگ هستند. یونسکو بوده‌جایی دارد و برای همین هم اثری را ثبت جهانی می‌کند؛ یعنی مهم‌ترین هدف ثبت جهانی، این است که از حمایت‌های مالی یونسکو و دولت‌ها برای اشاعه این بخش از فرهنگ ناملموس استفاده شود. شاید هنرمندانی که نام یا اثرشان ثبت جهانی شده است، خبر نداشته باشند که این حمایت مالی از سوی یونسکو وجود دارد و هر ساله، مبالغ زیادی برای تقویت این عرصه، پرداخت می‌شود و دولت‌ها را موظف به حمایت از این میراث ناملموس می‌کنند. حالا من نمی‌دانم در این خصوص چه کسانی با یونسکو در ارتباط هستند تا این مبالغ را دریافت کنند. هر چه هست، نفس عمل پسندیده است. در شرایطی که موسیقی ایران هنوز تکلیفش معلوم نیست، این که یک ساز مقامی و موسیقی محلی، ثبت جهانی می‌شود، اسباب خرسندی است». این آهنگ ساز بر جسته خراسانی درباره نحوه

تخصیص حمایت‌های مالی یونسکو توضیح داد: «پول‌هایی که از طرف جوامع جهانی پرداخت می‌شود، برای فراهم کردن شرایط مناسب در راستای ایجاد مکان‌هایی برای آموزش و ساخت این ساز است؛ نه این که این پول را تقسیم کنند بین هنرمندان».

■ **دو تار جنوب خراسان، اصیل‌تر**
این آهنگ ساز و نوازنده، دو تار را ساز محبوب خراسانی‌ها معرفی کرد و گفت: «ما در ایران هفت قوم داریم که در کنار هم زندگی می‌کنند و هر کدام فرهنگ ویژه خودشان را دارند که این فرهنگ‌ها هم ساز و موسیقی ویژه خود را دارد. خود دو تار خراسان، به دو بخش شمال و جنوب تقسیم می‌شود. این دو تار و موسیقی، در سیستان و بلوچستان نیست. همین موسیقی در کردستان نیست و شکل دیگری دارد و سازی به نام تنبور در آن جا هست که خیلی به دو تار نزدیک و شبیه است. دو تار نزد مردم جنوب و شمال خراسان، یک ساز بسیار آشنا و محبوب است و دایره علاقه‌مندان به دو تار و اصولاً همه سازهای محلی در هر جا، محدود به همان اقلیمی است که آن ساز و فرهنگ رشد و نمو پیدا کرده است. دو تار در خراسان، از این نظر جایگاه

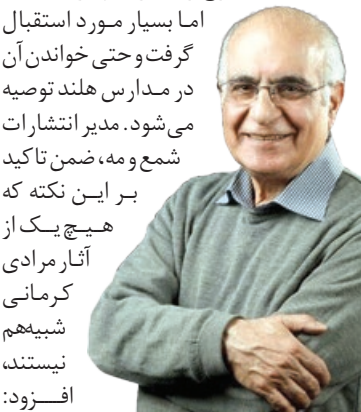
طی مراسم بزرگداشتی در مشهد مطرح شد

مرادی کرمانی در خارج، شناخته‌شده‌تر از ایران

آن‌چه ایشان را از سایر نویسندگان کشور متمایز می‌کند، کسب جوایز متعدد جهانی است. آثار مرادی کرمانی، برای افراد غیر ایرانی هم جذاب است.

فقط مترجم نباشیم

این ناشر آثار ادبی افزود: ادبیات‌ما که تأثیر گرفته از ادبیات غرب است، تبدیل به ادبیات یک‌سویه و وارد کننده شده است و تا توانستیم آثار ادبی را ترجمه و وارد کشور کردیم، البته این اتفاق بدی نیست، اما به قول آقای مرادی کرمانی ادبیات‌ما تبدیل به جاده یک‌طرفه شده است. شهنجه‌تبار ضمن انتقاد از کوتاهی ناشران ایرانی در معرفی ادبیات ایران به خارج از کشور گفت: ما ناشران ایرانی، در زمینه معرفی و نشر آثار در خارج از کشور، بسیار کوتاهی کردیم و این باعث شده نویسندگان خوب ما شناخته شده نباشند البته که این کوتاهی طی ۱۰۰ سال گذشته روی داده است. مدیر انتشارات شمع و مه تصریح کرد: بسیاری از آثار فارسی که بسیار غنی هستند، قابلیت ترجمه ندارند و مترجمی هم که توانایی این کار را داشته باشد، یعنی اثری را به زبان دیگر برگرداند، به‌طوری‌که روح آن اثر از مبداء به مقصد برسد مه وجود ندارد. وی کوتاهی ناشران ایرانی، نبود مترجم خوب و مسائل حاشیه‌ای را از جمله دلایل حضور کم ادیبان ایرانی در بازار جهانی خواند و اضافه کرد: متأسفانه نبود حلقه اتصال مناسب برای معرفی نویسندگان زبردست ایرانی و مسائل دیگر، باعث شده آثاری هم که از ایران در کتاب‌فروشی‌های خارج از کشور دیده می‌شود، جنبه مثبت ایران را نشان ندهد و سیاه‌نمایی باشد. شهنجه‌تبار افزود: با وجود مشکلات ذکر شده، ماسعی کردیم ادبیات کشور را به خارج از مرزها شناسانیم چرا که جای ادبیات ایران در بیرون از کشور بسیار خالی است و در تمامی گونه‌های مختلف ادبی، متأسفانه هیچ ردی از ادبیات ایران در خارج از کشور پیدا نمی‌شود، غیر از آثار پراکنده‌ای از مولانا، خیام و رودکی.

ادب و هنر

ارزیابی یک رویداد بی‌سابقه برای موسیقی خراسان
در گفت‌وگو با کیوان ساکت

«دوتار» خراسانی میراث جهانی

الیه آرانیان -مژده‌ای شیرین و گوار است، این که بشنوی دوتار، شناسنامه موسیقی خراسان، در فهرست میراث ناملموس یونسکو قرار گرفته و ثبت جهانی شده است. این خبر، به‌ویژه برای اهالی خراسان بزرگ که با نوای دوتار زندگی کرده‌اند، مسرت‌بخش‌تر است. پرونده «مهارت‌های سنتی ساختن و نواختن دوتار» چهاردهمین پرونده میراث ناملموس ایرانی است که با کسب نظر موافق اعضای کمیته میراث جهانی یونسکو در بوگوتا، پایتخت کلمبیا، ثبت جهانی شد؛ این، یعنی حالا هم ساز سنتی دوتار و هم فرایند تولید و ساخت آن، هر دو میراثی جهانی هستند و این رویدادی کم‌نظیر برای موسیقی محلی ایران است. به گزارش روابط عمومی وزارت میراث فرهنگی، علی اصغر مونسان، وزیر میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در پیامی نوشت: «بی‌تردید دوتار و نواختنش را می‌توان فراتر از ویژگی‌های کالبدی یک ساز و هی‌وزخمه‌ای، روایتگر گوشه‌ای از دغدغه‌ها و احساسات ناب اقوام ایرانی دانست. ضمن قدردانی از تلاش کارشناسان این پرونده ارزشمند و سپاس از ارزیابان اجلاس کمیته میراث بشری ناملموس یونسکو، ثبت چهاردهمین میراث ناملموس ایران را در فهرست میراث جهانی به مردم فرهیخته و فرهنگ‌دوست کشورمان تبریک و تهنیت می‌گویم». به همین مناسبت، با استاد کیوان ساکت، آهنگ ساز و نوازنده بر جسته‌ای که خود از سرزمین خراسان برخاسته است، درباره ثبت جهانی دوتار گفت‌وگو کرده‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

بخش اول را ایشان زد و بخش دوم را من زد. بعد با ذوالفقار عسکریان کنسرت داشتیم. در تالار وحدت که فیلمش هم موجود است. با مرحوم غلامعلی پور عطایی هم برنامه داشتیم. نوازنده‌های جوان‌تر هم در این بین بودند مانند آقای دامن پاک. با همه این دوستان تجربیات شیرین و دلنشینی داشتیم».

و محبوبیت ویژه‌ای دارد». مشهور است که نوای دو تار جنوب خراسان جز ن انگیز است و دوتار شمال خراسان، نوایی طربناک و شاد دارد. کیوان ساکت درباره تفاوت این ساز در جنوب و شمال خراسان این‌طور توضیح داد: «تفاوت در یک سری فواصل است. دو تار شمال خراسان، تحت تأثیر موسیقی ترکمن‌ها و نواحی شمال ایران قرار گرفته و ترکیبی از موسیقی ترکمنی، کرمانج و موسیقی خراسان است اما چون جنوب خراسان بسته بوده و ارتباط زیادی با مردم نواحی شمال نداشته، حالت قدیمی‌تر و برکتر خودش را حفظ کرده است».

اجراهای مشترک از حسین سمندری تا دامن پاک

کیوان ساکت با بسیاری از نوازندگان بر جسته دو تار ارتباط داشته و دارد و با تعدادی از آن‌ها به اجرای مشترک پرداخته است. او در این باره می‌گوید: «من اولین بار با زنده یاد استاد حسین سمندری آشنا شدم و یک کنسرت تک‌نوازی بر گزار کردیم که

حمایت از «شاهنامه» در اولویت نیست

اشکان رهگذر، کارگردان فیلم پوپایمانی «آخرین داستان» که برداشتی آزاد از داستان ضحاک است، به اینا گفت: «شاهنامه یک اقیانوس است و می‌توان گفت همین داستان ضحاک، به‌تنهایی دربابی بیکران است. هر کدام از مقاطع شاهنامه، قابل اجراست و می‌شود با نگاهی جدید به آن پرداخت. یکی از دلایل خیلی جدی که به این اثر کهن پرداخته نشده، ناتوانی سینمای مادر انجام پروژه‌های بزرگ است. کاری که راجع به شاهنامه ساخته شود، عظیم است و هزینه بسیار زیادی را می‌طلبد و سینمای ایران ناتوان است؛ همچنین، نهادهایی که از سینما حمایت می‌کنند، اولویتی برای حمایت از شاهنامه ندارند. از طرفی هم مردم از مفاهیم این چنینی استقبال نمی‌کنند و بیشتر می‌خواهند به سینما بروند تا ببخشند».

موسیقی به حال خود رها شده

محمد معتمدی درباره کیفیت بعضی موسیقی‌های داخلی به فارس گفت: «در دوره‌ای، موسیقی به اصطلاح «اون‌وَر آبی»، نماد موسیقی کم محتوا محسوب می‌شود می‌گفتند هر چه موسیقی اون‌وَر آبی هست، سطح پایین و نازل است و این طرف‌ما هر چه تولید می‌کنیم فاخر و با محتواست ولی الان متأسفانه به جایی رسیده‌ایم که برای این که بسیاری از جوانان و نوجوانان به ورطه انحراف فرهنگی نیفتند، مجبوریم بگوئیم خیلی از موسیقی‌های داخلی را گوش نکنند! البته در دوره‌ای، کارهای داخل واقعاً خوب بود، ولی متأسفانه امروزه بخش اعظم موسیقی به حال خود رها شده است. الان دیگر لزوماً آثار تولید داخل، خوب نیستند».

کافه صدا

پیشنهاد ما: یادگار

سبک‌ش چیست؟ موسیقی مقامی خراسان

نوازنده‌اش کیست؟ زنده‌یاد ذوالفقار عسگریان
چرا الان باید بشنویم؟ چه بهانه‌ای برای شنیدن صدای معجزه‌گر دوتار زنده‌یاد عسگریان، بهتر از ثبت جهانی دوتار خراسان به عنوان میراث معنوی یونسکو؟ چه بهانه‌ای بهتر از این که موسیقی مقامی خطه هنر پرور خراسان، هزار سخن در بطن دارد و هزار دل‌داده در دیار شعرو ادب. «یادگار» را که بشنوید، انگار روح خان‌پر می‌کشد به جایی که عشق میدان‌دار است و آرام می‌شوید بر زمی که خیال را شکوفامی‌کند. هر چند از فراق استاد ذوالفقار، پنج‌سالی است که می‌گذرد، اما هنوز هم می‌توان با شنیدن آوای دوتارش، شور انگیزی اجراهای به یادماندنی او را به خاطر آورد.

۱۱

ادبی

چاپ تازه «پیر برنیا ن اندیش» در راه است

میلاد عظیمی از عرضه چاپ جدید کتاب «پیر برنیا ن اندیش» (در صحبت سایه) که شامل گفت‌وگو با هوشنگ ابتهاج، شاعر پیش کسوت است، خبر داد. به گزارش ایسنا، این استاد دانشگاه گفت: این کتاب به دلیل مشکلات نشر و گرانی کاغذ، بیش از یک سال بود که منتشر نمی‌شد و در بازار نایاب و حتی وارد بازار سیاه شده بود. کتاب فروشی‌ها و علاقه‌مندان با من، ناشر و سایه، برای این کتاب تماس می‌گرفتند. حالا چاپ دوازدهم آن، بعد از حدود یک سال و نیم، تا شب یلدا وارد بازار می‌شود. عظیمی اظهار کرد: گرانی کاغذ در قیمت کتاب «پیر برنیا ن اندیش» قطعاً تأثیر گذاشته و این کتاب دوجلدی، با هزار و ۵۰۰ صفحه و قیمت ۳۹۰ هزار تومان، روانه بازار نشر خواهد شد که البته برای خوانندگان کتاب زیاد است. وی درباره این که با وجود نایاب بودن «پیر برنیا ن اندیش»، این کتاب به صورت قاچاق هم منتشر شده است یا نه؟ بیان کرد: این موضوع را به صورت دقیق نمی‌دانم اما کتاب به صورت پی‌دی‌اف در اینترنت منتشر شد و گاه افرادی، بخش‌هایی از آن را منتشر می‌کردند. حتی افرادی بدون اجازه ناشر و استاد سایه، این کتاب را به صورت صوتی خوانده‌و آن را عرضه کردند.

تبلیغ عجیب آموزن
برای فروش هری پاتر

فروشگاه آنلاین آموزن، در روزهای گذشته، تبلیغ عجیبی در سایت‌های فروش کتاب خود منتشر کرد. به گزارش ایبنا، به نقل از «کمیک بوک»، در تبلیغ آموزن برای فروش بیشتر کتاب‌های مصوهری پاتر آمده است: دو کتاب هری پاتر بخرد، یک کتاب هدیه بگیرد! ظاهر ناشران هری پاتر، برای فروش بیشتر ایام کریسمس، حساب ویژه‌ای روی تبلیغات این چنینی باز کرده‌اند. در تبلیغ آموزن، به کاربران و مشتری‌ها پیشنهاد شده بود یک جعبه مجموعه کامل کتاب‌های هری پاتر را بخرند تا بتوانند از خدمات محصولات بیشتر این سایت استفاده کنند.

موسیقی

جایزه موسیقی جهانی
برای نیما دلنوازی

نیما دلنوازی، نوازنده تار و آهنگ ساز آل‌بوم «از ری تا تاتیسفون»، برگزیده جایزه موسیقی جهانی شد. به گزارش موسیقی‌ما، جایزه موسیقی جهانی، از جمله جوایز موسیقی معتبر است که مقر اعطای آن در ایالات متحده قرار دارد و از سال ۲۰۱۱ تا کنون، به هنرمندان شناخته شده ای در این عرصه، از سراسر جهان، اختصاص یافته است. نیما دلنوازی مدرس و نوازنده تار، در تازه‌ترین دوره برگزاری این جایزه موسیقی بین‌المللی، موفق به کسب مدال نقره برای آلبوم «از ری تا تاتیسفون» شد. «از ری تا تاتیسفون» طرحی برای تک‌نوازی تار است که شامل ۱۰ قطعه با عناوین «فراق»، «شهر سوخته»، «وداع»، «سراب»، «راز»، «توسن»، «آب و آتش»، «نجا»، «بی‌قرار» و «طلوع» می‌شود. این آلبوم که سال ۱۳۹۵ روانه بازار موسیقی شد، با نظارت محمد دلنوازی، در استودیو پژواک ضبط شده است.

علیرضا قربانی

برای «درخت گردو» می‌خواند

علیرضا قربانی برای فیلم سینمایی «درخت گردو» به کارگردانی محمدحسین مهدویان می‌خواند. به گزارش مهر، مراحل پس از تولید فیلم سینمایی «درخت گردو» به کارگردانی محمدحسین مهدویان و تهیه‌کنندگی سید مصطفی احمدی، همچنان ادامه دارد و این روزها ساخت موسیقی فیلم در حال انجام است. حبیب خزایی‌فر، آهنگ ساز و اردشیر کامکار نوازنده کمانچه این اثر خواهند بود. علیرضا قربانی پیش از این قطعه «از خون جوانان وطن» را برای تیتراژ «آخرین روزهای زمستان»، به کارگردانی محمدحسین مهدویان خوانده بود. نخستین نمایش این فیلم در سی و هشتمین جشنواره فیلم فجر خواهد بود.